

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

NAGRADU »J U D I T A«
za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini u 2007. godini
dobio je

MILOVAN TATARIN
za knjigu
LJUBAVI NEBESKE, LJUBAVI ZEMALJSKE
Prilozi hrvatskoj nabožnoj književnosti 18. stoljeća

Disput, Zagreb, 2007.

O b r a z l o ž e n j e:

U najnovijoj knjizi Milovan Tatarin, marljivi istraživač dopreporodne hrvatske književnosti, donosi niz tekstova s temama biblijskoga ili hagiografskog podrijetla, odnosno religioznog nadahnuća, koji su nastajali tijekom 18. stoljeća, a autori su im duhovnici. Riječ je o manje poznatim djelima, kao što su Gospini plačevi i Muke Isukrstove u slavonskoj nabožnoj knjizi 18. st., hagiografskom spjevu o svetoj Olivi Antuna Josipa Knezovića, epiliju Nikole Marčija o svetoj Mariji Egipćanki, Metastasijevoj drami *Giuseppe riconosciuto* u Slavoniji, *Dijariju* osječkoga župnika Antuna Josipa Turkovića te studiji o sjećanju na Antuna Kanižlića u vrijeme hrvatskoga narodnog preporoda.

Većinu tekstova Tatarin je transkribirao iz rukopisa, čime je ta djela približio i znanstvenoj javnosti, ali i svakom zainteresiranom čitatelju, jer, prezentirana na taj način, ta djela nisu više osuđena na osamu u knjižničkim trezorima, nego su dostupna najširem krugu recipijenata. Tatarinove transkripcije omogućuju, osim toga, i povjesničarima hrvatskoga jezika nov uvid u naše jezično bogatstvo 18. st., koje će, nadamo se, nakon studija što će sada uslijediti, moći biti dolično predstavljeno, s novim analizama njegove vrsnoće.

Publicirane tekstove s juga i sjevera Hrvatske (potonjih je u knjizi nešto više) Milovan Tatarin popratio je vrsnim književnopovijesnim studijama i komentarima, koji čitatelju služe kao pouzdan vodič kroz specifičnu materiju, što se tematski i frekvencijom dosadašnje svoje recepcije ipak nalazila na rubu zanimanja književnih i jezičnih povjesničara.

Ovom knjigom, međutim, pisci koje nam je Milovan Tatarin približio i protumačio čvrsto ulaze u korpus starije hrvatske književnosti 18. st., čineći ga znatno čvršćim i konzistentnijim no što je to do sada bio.

Zagreb – Split, 22. travnja 2008.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

NAGRADA »DAVIDIAS«

za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike
u 2007. godini dobio je

ISTVÁN LŐKÖS

za djelo

Marko Marulić: Zsuzsánna; Jeruzsálem városának panasza; Imádság a török ellen.

Fordította: Lőkös István. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2007.

(M. Marulić, *Suzana; Tužen'je grada Hjeropolima; Molitva suprotiva Turkom.*

Na mađarski preveo István Lőkös)

O b r a z l o ž e n j e:

Dobro je poznato da Marulićeva *Judita* u posljednjih dvadesetak godina pobuđuje sve veću pozornost inozemnih prevoditelja i stručnjaka za književnost 15. i 16. stoljeća, potvrđujući na taj način svoju vrijednost i prepoznatljivost u krugu europskih renesansnih epova. No *Juditina*, da je tako nazovemo, mlađa sestra *Suzana* donedavno je bila prilično zanemarena i u matičnoj književnosti, pa ne treba čuditi što je izvan hrvatskih granica ostala nepoznata i nezamijećena. Tek u posljednjih desetak godina počinju ozbiljnija proučavanja toga kraćeg Marulićevog spjeva, koji se promatra kao autonomna umjetnička tvorevina te postaje dostupan u novim izdanjima.

Slijedom takvih prevrednovanja i nove pozornosti, pojavili su se i prijevodi na strane jezike. Prošle je godine u godišnjaku *Colloquia Maruliana* objavljen prvi integralni prijevod *Suzane* na engleski, koji zahvaljujemo Vladimiru Bubrinu iz Toronta. Nedugo zatim pojavio se i mađarski prijevod *Suzane*, iz pera uglednoga komparatista i znalca hrvatske književnosti prof. dr. Istvána Lőkösa iz Debrecena. Profesor Lőkös ustrajan je tumač i prevoditelj Marulićeva opusa: objavio je niz pojedinačnih studija o splitskom piscu, uvrstivši se tako među najplodnije inozemne marulologe, a uz to je godine 1999. na mađarski prepjevao Marulićevu *Juditu*. Sada je zapaženom nizu svojih marulićevskih prinosa pridodao i prepjev *Suzane* te još dviju znamenitih Marulićevih pjesama: *Molitve suprotiva Turkom* i *Tužen'ja grada Hjeropolima*.

Izvršno upoznat sa značajkama i vrijednostima Marulićeve poetike i stihotvorbe, prof. Lőkös i u ovom je novom prijevodnom pothvatu zadržao visoke kriterije poznate iz njegove mađarske *Judite*. Svojem je poslu pristupio veoma

skrupulozno i temeljito, uvažavajući osobitosti predložka i suvremene prijevodne standarde. Prepjev je izradio u stihu izvornika, a to znači da je u mađarski prenio složeni sklop dvostruko srokovanog dvanaesterca. Ustrajnost, znanje i vještina što ih je mađarski kroatist uložio u svoj prepjev zaslužuju divljenje i priznanje: riječ je o oko 1100 stihova ispjevanih drevnom hrvatskom čakavicom u spomenutom složenom srokovnom okviru. Obdržavajući visoke zahtjeve što ih pred prevoditelja postavlja izvornik – kako na formalnoj, tako i na sadržajnoj, stilskoj i jezičnoj razini – Marulićeve je stihove István Lőkös prenio u isto toliko mađarskih, uz uočljivo nastojanje da održi visoku vjernost predložku. Ustupak je učinio samo utoliko što je u *Suzani* odustao od tzv. prenesene, četverostruke rime, iznimno zahtjevne srokovne obveze koju je u duljem nizu stihova itekako teško nasljedovati. Zacijelo bi radi zadovoljenja tog formalnog razloga prevoditelj bio morao žrtvovati mnogo od vjernosti i čitkosti mađarskoga teksta, pa takvu njegovu odluku valja prosuditi primjerenom. Znalci mađarskoga jezika već su se povoljno izrazili o rezultatu ovoga njegova posla, kao što je to bio slučaj i s prepjevom *Judite*. Ostaje samo dodati da je i u ovoj prigodi prevoditelj opremio svoje izdanje popratnim tekstovima: uvodnom studijom i opširnim bilješkama, što pridonose studioznosti i uporabivosti edicije

Knjiga je objavljena kao 85. svezak u uglednom nizu svjetskih klasika u mađarskim prijevodima, što ga tiska budimpeštanski nakladnik Eötvös József Könyvkiadó. U tom nizu *Suzana* i *Judita* pridružile su se Ariostovu *Bijesnom Orlandu*, Polizianovim *Stancama*, Tassovu *Aminti*, Goetheovu *Hermannu i Dorothei*, itd. Podatak je to koji nipošto nije nevažan kada je riječ o obnovljenoj europskoj recepciji Marulićeva opusa.

U toj reafirmaciji hrvatskoga renesansnog klasika zasluge su Istvána Lőkösa neprijeporno visoke, a ostvaraji zavidni. Stoga mu s pravom pripada i nagrada za trud i naša čestitka.

Zagreb – Split, 22. travnja 2008.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

NAGRADU »SLAVIĆ«
za najbolji autorski knjigom objavljeni prvijenac u 2007. godini
dobila je

NADA GAŠIĆ
za knjigu
MIRNA ULICA, DRVORED
Algoritam, Zagreb, 2007.

O b r a z l o ž e n j e:

Romanesknii prvijenac Nade Gašić *Mirna ulica, drvored* doista nema početničkih svojstava, jer je znalački organiziran i sustavno vođen, a živo, duhovito ispisan i popraćen uvjerljivim dijaloškim ili pseudodokumentarnim odjeljcima. Žanrovski je riječ o krimiću s misterioznim ubojstvima i procesom postupne detekcije, ali je to zapravo roman atmosfere i ambijenta, vrlo konkretne i precizno locirane zagrebačke malograđanske sredine u također izričito datiranom vremenskom odsječku, tijekom dvaju tjedana mjeseca kolovoza 2003. godine. Aktualnost datacije omogućuje da se u tekstu prelamaju i prožimaju prepoznatljive društvene situacije, od PTSP sindroma i izgubljenoga stanarskog prava, od prisilnoga obiteljskoga suživota do susjedskoga tračanja i cinkanja. Strogi kronološki okvir, odnosno ritmizacija zbivanja »iz dana u dan« relativizirani su širinom i raznovrsnošću spisateljskih strategija, pa je građa stilistički diferencirana u rasponu od vođenja dnevnika do bilježenja snova, od komunikacije SMS-om do istražnog zapisnika, od registracije razgovora pa sve do interpoliranih crteža. Autorica se iznimno vješto poigrala višestrukim ekspresivnim rasponima, no pritom nije izgubila nit narativne napetosti. Dapače, sve se linije dramatičnih i grotesknih zbivanja sabiru u završnom poglavlju, razrješuju u klimaksu koji je podjednako logičan koliko i paradoksalan. Roman *Mirna ulica, drvored* predstavlja pravo obogaćenje suvremene hrvatske književnosti, odgovarajući potrebi tretiranja vrlo suvremene problematike, a unoseći pritom dobrodošlu mjeru humornog, ironičnog odmaka i dosljedne mentalne konstrukcije što preobražava učinak realnoga.

Zagreb – Split, 22. travnja 2008.